

Wat is 'onze' cultuur?

Zonder de Romeinen hadden wij vast nog steeds in hutjes geleefd. Ze kwamen met veel kennis en met hun eigen taal. En zo werden wij eigenlijk allemaal Romeinen, of niet? Wat bleef er over van onze eigen cultuur?

Slim en snel

Rond het begin van onze jaartelling bloeide het Romeinse Rijk. Wat begon als een losse verzameling van Italiaanse steden en groepen mensen, werd steeds groter en groter. Uiteindelijk strekte het Romeinse Rijk zich uit van Schotland tot Noord-Afrika en Syrië.

De Romeinen hadden een slimme **strategie** om van dit rijk ook een succes te maken. Natuurlijk was een sterk leger **essentieel**. Alle mannen konden soldaat worden, je hoefde niet zelf te betalen voor je uitrusting. De soldaten waren goed getraind en de legerleiders pasten hun aanpak aan de vijand aan.

En er was nog iets waar Romeinen erg goed in waren: wegen aanleggen. Ze bouwden een **infrastructuur** waardoor ze altijd snel overal konden komen. Maar liefst 372 hoofdwegen legden ze aan, van samen meer dan 85.000 kilometer. Zo gingen boodschappen snel over en weer. En als er dan ergens een volk in opstand kwam, stuurden ze er snel een leger naartoe.

Respect

De Romeinen deden echter hun best een opstand te voorkomen. Er was een grote **diversiteit** aan volkeren en culturen in het grote rijk en daar hadden ze respect voor. De nieuwe burgers van het Romeinse Rijk kregen bescherming en Romeinse rechten. De Romeinen brachten handel, goede wegen, ze bouwden stevige huizen. Iedereen leerde een beetje Latijn, iedereen ging het muntgeld gebruiken, maar mensen mochten hun eigen geloof behouden. Ja, ze moesten ook belasting betalen. Maar de Romeinen wisten dat ze meer belasting konden vragen als ze de burgers verder een beetje vrij lieten.

Toch waren de mensen die Nederland bevolkten in het begin niet blij met de Romeinen. Toen Julius Caesar in het jaar 57 voor Christus Nederland bereikte, werd hij door sommige groepen **geconfronteerd** met flinke tegenstand. Maar uiteindelijk wonnen de Romeinen deze

conflicten. Andere stammen gingen de strijd niet eens aan.

Er veranderden veel dingen: onder invloed van de Romeinen werden flinke boerderijen gebouwd en steden ingericht. Veel Romeinse soldaten trouwden met Nederlandse vrouwen. Maar toen het in het Romeinse Rijk minder goed ging, verviel ook de macht in dit gebied. Veel mensen trokken weg uit dit waterland. De blijvers in dit gebied hanteerden nog een tijdje de gebruiken en taal van de Romeinen, maar dat verviel weer. We spraken weer de Germaanse talen. De wegen werden verwaarloosd en van betalen met munten gingen we weer terug naar ruilhandel.

Weg uit Nederland

De overheersing van de Romeinen, die bijna vierhonderd jaar duurde, laat zien wat er gebeurt als volkeren elkaar ontmoeten. Culturen botsen of bestaan juist gewoon naast elkaar. De hele wereldgeschiedenis bestaat uit zulke ontmoetingen of confrontaties. Het gaat niet altijd om oorlog en overheersing: grote groepen mensen emigreren voor een beter leven.

Na de Tweede Wereldoorlog verhuisden bijvoorbeeld veel Nederlanders naar Engelstalige landen: Canada, de VS, Australië, Nieuw-Zeeland. Tussen 1946 en 1969 emigreerde een half miljoen Nederlanders. Mensen wilden weg uit de sfeer van de oorlog. Er waren te weinig woningen en de wederopbouw duurde lang. En de Nederlandse regering steunde het idee van emigreren, maakte er zelfs reclamefilmpjes voor. Boeren vonden daar meer land dan in Nederland beschikbaar was. De Engelse taal was makkelijk te leren.

Sommigen bleven thuis Nederlands spreken, al vervalt de moedertaal later vaak wel. Maar niet voor iedereen valt de migratie mee: ze moeten hard werken. Niet iedereen verwelkomt de nieuwkomers, ze komen hun banen inpikken! Daardoor houden sommige Nederlanders juist extra vast aan hun geloof, hun taal en het onderlinge contact.

Hoe belangrijk is je eigen cultuur?

Wat is 'onze' cultuur?

Leer de nieuwe begrippen: **strategie** – **essentieel** – **infrastructuur** – **diversiteit** – **confronteren**.

de strategie: plan van handelen, aanpak, ook: kennis van oorlog voeren

VOORBEELD: De Romeinse legerleiders kozen hun **strategie** op basis van wat zij wisten van de tegenstander.

VRAAG: Met welke **strategie** kun je ervoor zorgen dat een volk niet in opstand komt?

essentieel: heel belangrijk, noodzakelijk

VOORBEELD: Als je naar emigreert, is het **essentieel** dat je de taal van het nieuwe land leert spreken.

VRAAG: Waarom was het aanleggen van wegen voor de Romeinen zo **essentieel**?

de infrastructuur: het geheel van autowegen, spoorwegen, havens, vliegvelden, elektriciteits- en internetkabels, enzovoorts.

VOORBEELD: Toen de Romeinen uit Nederland vertrokken, verviel de **infrastructuur** die zij hier hadden opgebouwd.

VRAAG: Hadden de Nederlanders zelf dan helemaal geen **infrastructuur** nodig?

de diversiteit: variatie, verscheidenheid, mix (van mensen met verschillende achtergronden)

VOORBEELD: Door migratie is er ook tegenwoordig veel culturele **diversiteit** in Nederland.

VRAAG: Moet die **diversiteit** ook terug te zien zijn in de regering van een land?

confronteren: tegenover elkaar zetten, tegenover iets stellen

VOORBEELD: De Friezen **confronteerden** Julius Caesar met flinke tegenstand.

VRAAG: Waarmee werden de Nederlandse migranten in sommige Engelstalige landen **geconfronteerd**?

'Geconfronteerd worden met' =
'iets onaangenaams tegenkomen'.

In haar nieuwe baan werd Els
geconfronteerd met haar
beperkte kennis van het Italiaans.

Wat is 'onze' cultuur?

Verhuizingen over de hele wereld zijn er al sinds het begin van de geschiedenis. Migreren is meestal een **strategie** om te overleven. Als er in jouw eigen regio geen eten meer is, geen plek om te wonen, of geen werk, dan is verhuizen al snel **essentieel**.

Gelukkig heeft de wereld van nu een goed ingerichte **infrastructuur** waardoor we snel kunnen reizen over de hele wereld en met iedereen contact kunnen hebben. We zijn er ook aan gewend dat er in ons land een grote **diversiteit** aan mensen is.

Toch worden nieuwkomers in een land nog vaak **geconfronteerd** met negatieve reacties. Het kan ook gebeuren dat er toch geen werk is, of het blijkt moeilijk om echt contact op te bouwen met anderen door de taalproblemen. De droom van een nieuw bestaan kan dus ook tegenvallen. Hou je dan vast aan je eigen cultuur of zoek je de andere cultuur nog veel meer op? Wat blijft daar uiteindelijk van over? Wat is precies jouw cultuur?

Vraag het je ouders eens: zijn er opa's, oma's, (oud)ooms, (oud)tantes, neven of nichten uit een ander land gekomen of naar een ander land gegaan? Of nog verder terug in de familiegeschiedenis? En waarom deden ze dat? Zijn er ook mensen teruggegaan? Wat weet je verder: bleven ze hun eigen taal spreken, hoe hielden ze hun eigen cultuur in stand (of niet)? Denk aan geloof, eten, werk, maar ook huwelijken en vriendschappen.

ONTDEK VRAAG

► Wat is de migratiegeschiedenis van jouw familie?

Denk hierover na en bespreek het thuis. Noteer hieronder wat je hebt gevonden als antwoord op de ontdekvraag.

[illegible]

ONTDEK MEER!

► Welke resten van het Romeinse Rijk zijn er in jouw regio te vinden?

Wat is 'onze' cultuur?

Spreek je uit in een socratisch gesprek! Je hebt nu genoeg kennis over het onderwerp om samen te bespreken wat migratie betekent en wat het mensen gebracht heeft. Je gaat met elkaar in gesprek door elkaar vragen te stellen.

Kies een van de vragen hieronder. Een leerling begint door zo'n beginvraag hardop te stellen en te beantwoorden. Andere leerlingen reageren niet met tegenargumenten, maar met vragen. De eerste leerling probeert daarop ook te antwoorden. Na twee of drie vragen gaat de beurt naar een andere leerling, die een volgende beginvraag kiest en vragen krijgt, en zo verder.

Gebruik in je antwoorden de nieuwe begrippen: **strategie – essentieel – infrastructuur – diversiteit – confronteren.**

Vragen

- A. Waarom verhuizen mensen naar een ander land?
- B. Is elke reden om te migreren een goede reden?
- C. Welke voorbeelden van migratie ken je uit jouw omgeving?
- D. Welke kenmerken heeft de Nederlandse cultuur?
- E. Welke onderdelen van andere culturen hebben wij overgenomen?
- F. Wat betekent het land van herkomst voor een migrant?
- G. Hoe houden migranten hun eigen cultuur in stand?
- H. Wat gebeurt er als mensen geen ruimte krijgen voor hun eigen cultuur?
- I. Droom jij wel eens van een leven in een ander land?
- J. Wat zou jij doen als je in een ander land ging wonen?

Kies je vraag en noteer alvast wat jouw eerste antwoord zou zijn.

Deze zinnen helpen je om een goede bijdrage te leveren aan het gesprek:

- Kun je hier meer over vertellen?
- Als ik je goed begrijp, zeg je dat...
- Kun je beredeneren waarom je dat denkt?
- Wat zijn hier de voor- en nadelen van?

hulpzinnen!

Wat is 'onze' cultuur?

Schrijf op wat jij denkt over het onderwerp. Gebruik daarbij de nieuwe begrippen: **strategie – essentieel – infrastructuur – diversiteit – confronteren.**

Schrijf een samenvatting: Wat heeft de Romeinse overheersing ons gebracht? De hulpzinnen helpen je op weg.

- Julius Caesar kwam ons land binnen in het jaar 57 voor Christus. Vervolgens...
- De reactie van de Nederlandse stammen was verschillend. Enerzijds waren er namelijk groepen die... Anderzijds...
- De Romeinen hadden een slimme strategie om hun invloed te vergroten. Dat werkte als volgt: ...
- Daardoor...
- Toen de Romeinen uiteindelijk vertrokken...

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Schrijf creatief!

Vandaag kom je aan in het land van je dromen. Schrijf een dagboek van de eerste dagen in dit nieuwe land. Vertel waar je van droomde, en of de (verzonnen) werkelijkheid ook net zoals de droom is. Vast gaat niet altijd alles direct goed...